כל הזבחים שנזבחו שלא לשמן. שנשחטו עולה לשם שלמים: **כשרים.** לזרוק דמן ולהקטיר אימוריהם ולאכול את הנאכלין אע"פ שמלותן נשחטן לשם כליף כגמ' (ד.): **אלא שלא עלו וכו'.** ולריך להביא אחר לחובתו או לנדרו וישחטנו לשמו: **חוץ מן הפסח והחטאת.** שהן פסולין לגמרי ולילף לה בגמ' (ז.): **הפסח בזמנו.** [פסול] [ב] שלא לשמו כל זמן שחיטתו דהיינו מתלות היום של ערב פסח עד הערב אבל קודם לכן ואחר מכאן קיימא לן (לקמן דף ז.): דפסח בשאר ימות השנה [שלמים] הוא וכל דינו כשלמים ואמרינן לעיל דשאר זבחים כשרין שלא לשמן וכגמ' (ח.): ילף לה מקרא: **לף הפסח.** כדמפרש טעמא ואזיל: **הנשחטין לשם פסח.** כל שאר זבחים שנזבחו בי"ד בניסן לשם פסח או שנזבחו לשם חטאת בכל זמן פסולין כי היכי דאינהו פסולין לשם אחריס. וגגמרא (ש.) ילף טעמא לאחרים לשם פסח בגריימא: **שמעון אחי עזריה.** על שם שעזריה עסק בפרקמטיא ומיפק לוכלי שמעון אחיו בשעה שהיה עוסק בתורה והתנו ביניהן שיהא חלק לעזריה בשכר תלמודו של שמעון כדאמרי' בסוטה (דף כח.). אם יתן איש את כל הון ביתו וגו' [שה"ש ח] לא כשמעון אחי עזריה לפיכך נקרא על שמו שלמד על ידו: **שחטן.** לשאר זבחים [ד] לשם גבוה מהן כשרין כדמפרש ואזיל. וגגמרא (לקמן דף יא.): ילף לה ומפרש להא כשרין אי כשרין [ועולן] קאמר ובתרתי [ה] פליגי אי כשרין ולא עלו קאמר ובגבוה ובנמוך הוא דפליגי: **לשם נמוך מהן פסולין.** לגמרי: בכור ומעשר בהמה נמוכין משלמים דאמרינן בפ' כל התדיר (לקמן דף פט.). מפני שהשלמים טעונין מתן מרבע סמיכה ונסכים ותנופת חזה ושוק: **גמ'** למה לי למיתני אלא. להאריך בלשונו ליתני ולא עלו לבעלים כו' לשון קללה כדקיימא לן (פסחים דף ג.): לעולם ישנה אדם לתלמידו דרך קללה: **הא קמ"ל.** שאין בהם שום ירידה אלא אותה לבדו [ו]: **אבל בקדושתייהו קיימי ואסור לשנויי בהו.** תו שיועיל אחרינא לעבוד [ז] אחת משאר עבודות לכתחילה שלא לשמה מיהו אם עבר ושיחה כשר: **משום דשני בה.** חדא זימנא ליתני בה כל הני ומיזיל נדל

כל

[ט]הזבחים [א]שנזבחו שלא לשמן כשרים אלא שלא עלו לבעלים לשם חובה [ב] חוץ מן [ג]הפסח [ד]והחטאת הפסח בזמנו והחטאת בכל זמן רבי אליעזר אומר אף האשם הפסח בזמנו והחטאת והאשם בכל זמן אמר רבי אליעזר החטאת באה על חטא והאשם בא על חטא מה חטאת פסולה שלא לשמה אף האשם פסול שלא לשמו [ה]יוסי בן חוני אומר הנשחטין לשם פסח ולשם חטאת פסולין שמעון אחי עזריה אומר שחטן לשם גבוה מהן כשרין לשם נמוך מהן פסולין ביצד קדשי קדשים ששחטן לשם קדשים קלים פסולין קדשים קלים ששחטן לשם קדשי קדשים כשרין הבכור והמעשר ששחטן לשם שלמים כשרין שלמים ששחטן לשם בכור ולשם מעשר פסולין: **גמ'** [ו]למה לי למיתנא אלא שלא עלו [א] ליתני ולא עלו לבעלים לשם חובה הא קמ"ל לבעלים הוא דלא עלו לשם חובה אבל בקדושתייהו קיימי ואסור לשנויי בהו ובדרבא [ז]דאמר רבא [ח]עולה ששחטה שלא לשמה אסור לזרוק דמה שלא לשמה [ט]איבעית אימא סברא איבעית אימא קרא איבעית אימא סברא משום דשני בה כל הני לישני בה וליזיל איבעית אימא קרא [י]מוצא שפתיך תשמור ועשית כאשר נדרת לה' אלהיך נדבה וגו' [יא]האי נדבה הזבח מזבח הוא הדין הזבח נקטר להא קרא למייתי התם בהקטרה מיירי ומ"מ ספיר דרש מקרא דהתם דביחה לשם ו' דברים מדאיתקש אל שם יב] זבח דלשם זבח דהיינו שיעור קודש הוי בין בעבודת דם [כדליף] מקרא דפיקרין בין בהקטרה [כדליף] מקרא ה"ה שאר חמשה יג] דברים יהו בזביחה כמו בהקטרה ומיהו הא לא מצינן למילף מהיקשא דימא ולא עלו לשם חובה ולייהו מרלה בכל (מקום) הנך ו' דברים דהוה קרא כתיב בהקטרת אימורים [ו] והוא עצמו שלא הוקטרו אימורים [ז] כשר ולקמן (דף מו.): למייתי קרא לשם זבח דהיינו שיעור קודש לא מייתי נמי קרא לשם זובח דהיינו שיעור בעלים משום דהנהו [טו] ו' דברים לא שייך לפרש בשעת הקטרה דבשעת הקטרה לא משכחת לשם זובח דשיעור בעלים ליתיה אלא בשחיטה ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [טז]. [יז] ובפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [יח]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [יט] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים כל דשחיטו ליה לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [כ]. [כא] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [כב]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [כג] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [כד]. [כה] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [כו]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [כז] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [כח]. [כט] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [ל]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [לא] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [לב]. [לג] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [לד]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [לה] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [לו]. [לז] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [לח]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [לט] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [מ]. [מא] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [מב]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [מג] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [מד]. [מה] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [מו]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [מז] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [מח]. [מט] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [נ]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [נא] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [נב]. [נג] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [נד]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [נה] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [נו]. [נז] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [נח]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [נט] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [נט]. [ס] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [סא]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [סב] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [סג]. [סד] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [סה]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [סו] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [סז]. [סח] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [סט]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [ע] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [עא]. [עב] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [עג]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [עד] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [עה]. [עו] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [עז]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [עח] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [עט]. [פ] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [פא]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [פב] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [פג]. [פד] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [פה]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [פו] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [פז]. [פח] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [פט]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [צ] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [צא]. [צב] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [צג]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [צד] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [צה]. [צו] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [צז]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [צח] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [צט]. [ק] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [קא]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [קב] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [קג]. [קד] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [קה]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [קו] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבודת דם לא ליתיה אלא בע"מ לזרוק כדפרישית והשתא זביחה לשם אשה דברים והקטרה לשם אשה דברים לא שייכא בשעת שחיטה לשם ו' דברים אלא כלומר הזבח נעשה לשם ו' דברים וכל אחת בשעתה [קז]. [קח] וכפ' המפקיד (ב"מ דף מג.): פירשתי הא דמחשבה פוסלת בקדשים אי בדיבור הזבח נעשה [שלא] לשמה או אפילו במחשבה [קט]: **הפסח בזמנו.** אבל שלא בזמנו לא ואפי' שוחטו לשם עולה ואפילו למ"ד [קי] בעי עקירה מ"מ הוי אלמן קרבנו לזבח דאינו לשם שלמים ליהוי לקמן בפירקין (דף ח.): **החטאת באה על חטא והאשם בא על החטא.** מיכא חטאת ואשם ממי דאין באין על חטא כגון חטאת יולדת ואשם מצורע אלא משום דרובא אתו על חטא משום דאינו בא ע"מ לזרוק או מקבל ומוליך ע"מ לזרוק כדמוכח בפירקין (לקמן דף י.) ובשעת הקטרה כבר זורק הדם ואם כן מהיכא תיתי הקטרה לשם זובח דבהדם קרא לעולה אשה ריח ניחוח לה כתיב ומעבודת דם לא אתי דבעבוד

ואם לאו יהא נדבה. אע"ג דבפ"ק דר"ה (דף ו.) דרשׁינן ליה לענין כל מאתמר דלא שיך לאחר שחיטה הכא דרשׁינן מפשטיה דקרא דמשמע דקרי ליה לנדר נדבה: **זבחים** בסתם לשמן הן עומדין. ואינו פסול עד שיכוין שלא לשמן (רש"ת בפ"ק דמזולין (דף יב.): בעי ר"י מי קנין יש לו מחשבה וכו' ופר' בקונטרס כגון בשחיטת קדשים דיליף ברישׁ זבחים דבעי לשמה ושחט קנין עולה לשמה מי הוי כוונה או לא הא משמע הכא דמסתמא נמי כשר ואינו פסול עד שיכוין שלא לשמן) וי"ל דסתמא דקנין גרע דאין לו דעת להניח שהן קדשים וסבור שהן חולין והוה ליה מתעסק ופסול דלמאר בפרק בית שמאי (לקמן דף מו:) נפש חולין כשירין [ב] משום חולין פסולה והאי קנין אפילו אומר יודע אני שהן קדשים ולשמן אני מחכוין מיבעיא לן אי כוונתו כוונה או דילמא לא מהני אם אין מעשיו מוכיחין: **סתם** אשה **לאו** לנידרשין עומדת. ואפי' זינתה מתת בעלה מכל מקום לאו להתגרש בגט זה עומדת וגם אם לא ילדה הבעל לא יגרשנה [ג] אלא שלא תשמשנו [ד] ומתוך הא מילתא מיתרצא מה [ה] שמקשים בסוף פרק שני דגיטין (דף כג.) דאמר עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד ואינו כשר לכתוב את הגט וכפ' שני דעבודה זרה (דף כו:) אמרי' יומל ארמאי ואל יומל כותי משום דכותי מתכוין לשם הר גריזים [והתם נמי] בעינן לשמה כדדרשינן (שם דף מ.) מלה' המול (יומול) ואפי' הכי מכשרינן ארמאי דיש לחלק בין גט למילה כמו שמחלק כאן בין זבחים לגט הא [א] סתמא פסול משום דסתם אשה לאו לגירושין קיימא ולכך נמי [בעובד כוכבים] פסול אע"ג דעביד סתם אבל מילה סתמא לשמה קיימא כמו זבחים הילכך עובד כוכבים כשר אע"ג דעביד סתם: **הא** לשם **פסח וסתמא כשר.** פי' בקונטרס דסוף שחיטה סתמא אישתמיט ותימה כיון דאמר בתחילת שחיטה לשם פסח וכי כל שעה יש לו לדבר עד שיגמר שחיטתו ונראה לפרש דבשחי עבודות חיילי כגון דשחיט לשם פסח וקיבל סתם ומיהו בפרק תמיד נשחט (פסחים דף נט:) מיבעי לן אי בעבודה אחת תנן או בשתי עבודות ובעבודה אחת היינו כדפירש הקונטרס ויש לישב דאפילו אם תימני לומר לשם פסח וסתמא פסול [אפ"ה] אין לריך לדבר כל שעה אלא שבתחילת שחיטה יאמר שעושה כל השחיטה לשם שחיטת פסח: **אתנו** בית דין דלא לימא לשמה דילמא אתי למימר שלא לשמה. בשמעתא קמייתא דגיטין (דף ג.) דמפרש דלכך לא מיקרו לומר בפני נכתב לשמה למ"ד לפי שאין בקיאין לשמה משום דאי מפשת ליה לדיבורא אתי למיגזיה לא הוי מצי למימר דילמא אתי למימר שלא לשמה דמי הוא שוטה כל כך שומן גט לאשה זו שנכתב לשמה והוא אומר שלשם אחרת נכתב אבל אדם השומט קרבן פעמים שטועה וסבור שהוא קרבן אחר וכן המקבל ומוליך וחורק: **קיימי** בית דין ומתני כו'. [ב] יש תימה למה לו להאריך כל זה הא בהדיא אמר סתמא כשר ונראה לפרש דמי שלא היה בלבו היינו שלא אמר בהדיא לשם אחד מכל אלו אבל חישב בלבו למה שדיינו שלא היות הא סתמא פסול [ג] להכי [דייק] מתנאי בית דין וכי מתנו בית דין דלא ליימא בהדיא ובמחשבה סגי ושמא אתי לידי פסול שלא יחשב כלל וישחוט סתמא ויפסל:

בסופרים העשויין להתלמד עסקינן. ואפילו למאן דאמר בפרק קמא דעירובין (דף יג.) גבי מגילת סוטה דמוחקין אותה מן התורה אף על גב דבעינן לשמה ואף על גב דמיקלא לומר בפני נכתב לשמה מ"מ הכא מיקרי ליה לענין כל מאתמר דלא שיך לאחר שחיטה הכא דרשׁינן מפשטיה דקרא דמשמע דקרי ליה לנדר נדבה: **זבחים** בסתם לשמן הן עומדין. ואינו פסול עד שיכוין שלא לשמן (רש"ת בפ"ק דמזולין (דף יב.): בעי ר"י מי קנין יש לו מחשבה וכו' ופר' בקונטרס כגון בשחיטת קדשים דיליף ברישׁ זבחים דבעי לשמה ושחט קנין עולה לשמה מי הוי כוונה או לא הא משמע הכא דמסתמא נמי כשר ואינו פסול עד שיכוין שלא לשמן) וי"ל דסתמא דקנין גרע דאין לו דעת להניח שהן קדשים וסבור שהן חולין והוה ליה מתעסק ופסול דלמאר בפרק בית שמאי (לקמן דף מו:) נפש חולין כשירין [ב] משום חולין פסולה והאי קנין אפילו אומר יודע אני שהן קדשים ולשמן אני מחכוין מיבעיא לן אי כוונתו כוונה או דילמא לא מהני אם אין מעשיו מוכיחין: **סתם** אשה **לאו** לנידרשין עומדת. ואפי' זינתה מתת בעלה מכל מקום לאו להתגרש בגט זה עומדת וגם אם לא ילדה הבעל לא יגרשנה [ג] אלא שלא תשמשנו [ד] ומתוך הא מילתא מיתרצא מה [ה] שמקשים בסוף פרק שני דגיטין (דף כג.) דאמר עובד כוכבים אדעתא דנפשיה עביד ואינו כשר לכתוב את הגט וכפ' שני דעבודה זרה (דף כו:) אמרי' יומל ארמאי ואל יומל כותי משום דכותי מתכוין לשם הר גריזים [והתם נמי] בעינן לשמה כדדרשינן (שם דף מ.) מלה' המול (יומול) ואפי' הכי מכשרינן ארמאי דיש לחלק בין גט למילה כמו שמחלק כאן בין זבחים לגט הא [א] סתמא פסול משום דסתם אשה לאו לגירושין קיימא ולכך נמי [בעובד כוכבים] פסול אע"ג דעביד סתם אבל מילה סתמא לשמה קיימא כמו זבחים הילכך עובד כוכבים כשר אע"ג דעביד סתם: **הא** לשם **פסח וסתמא כשר.** פי' בקונטרס דסוף שחיטה סתמא אישתמיט ותימה כיון דאמר בתחילת שחיטה לשם פסח וכי כל שעה יש לו לדבר עד שיגמר שחיטתו ונראה לפרש דבשחי עבודות חיילי כגון דשחיט לשם פסח וקיבל סתם ומיהו בפרק תמיד נשחט (פסחים דף נט:) מיבעי לן אי בעבודה אחת תנן או בשתי עבודות ובעבודה אחת היינו כדפירש הקונטרס ויש לישב דאפילו אם תימני לומר לשם פסח וסתמא פסול [אפ"ה] אין לריך לדבר כל שעה אלא שבתחילת שחיטה יאמר שעושה כל השחיטה לשם שחיטת פסח:

אתנו בית דין דלא לימא לשמה דילמא אתי למימר שלא לשמה. בשמעתא קמייתא דגיטין (דף ג.) דמפרש דלכך לא מיקרו לומר בפני נכתב לשמה למ"ד לפי שאין בקיאין לשמה משום דאי מפשת ליה לדיבורא אתי למיגזיה לא הוי מצי למימר דילמא אתי למימר שלא לשמה דמי הוא שוטה כל כך שומן גט לאשה זו שנכתב לשמה והוא אומר שלשם אחרת נכתב אבל אדם השומט קרבן פעמים שטועה וסבור שהוא קרבן אחר וכן המקבל ומוליך וחורק: **קיימי** בית דין ומתני כו'. [ב] יש תימה למה לו להאריך כל זה הא בהדיא אמר סתמא כשר ונראה לפרש דמי שלא היה בלבו היינו שלא אמר בהדיא לשם אחד מכל אלו אבל חישב בלבו למה שדיינו שלא היות הא סתמא פסול [ג] להכי [דייק] מתנאי בית דין וכי מתנו בית דין דלא ליימא בהדיא ובמחשבה סגי ושמא אתי לידי פסול שלא יחשב כלל וישחוט סתמא ויפסל:

בסופרים העשויין להתלמד עסקינן. ואפילו למאן דאמר בפרק קמא דעירובין (דף יג.) גבי מגילת סוטה דמוחקין אותה מן התורה אף על גב דבעינן לשמה ואף על גב

נדר הוא. דהא כתיב נדרת כתיב ויש חילוק בין נדר לנדבה [ו] נדר דאמר הרי עלי ונדבה הרי זו: **אם כמה שנדרת עשית.** שעבד עבודותיה לשמה: **יהא נדר.** ויעלה זה לנדרך: **ואם לאו יהא לנדבה.** כאילו התנדבת לזה נדבה אחרת ולא לשם הראשונה: **ונדבה מי שרי לשנויי בה.** וכיון דרמענא קרייה נדבה מי שרי לשנויי בה הא אמרינן בפ' שני (לקמן ד' טו:) אסור לחשב בקדשים ויליף מקרא דלא יחשב והכי מידרש קרא אם מועלת שפתיך תשמור ועשית אז יהיה נדר אשר נדרת ואם לאו לאו נדבה. (מפי השמועה במנחות עד כאן): **לא הוים גבן כאורחא בתחומא.** כלומר חבל על שלא היית אמש בשבת אצלנו כמוך התמוה שאוכל לבא לבית המדרש ולשמוע: **כי תרמך.** שם מקום: **ושני לה.** ופירקן: **שלא לשמן.** משמע דעקר שמייהו בהדיא: **שלא לשם אשה.** האשה הזאת שנכתב לשום אחרת שאמה כשם זו פסול דכתיב וכתב לה [ב] לאמה: **וסתמא נמי פסול.** כגון שם שכתב הסופר [סתם] לשם לאה שיהא מזומן לכשיבא אדם אצלו שאמו ושם אשתו (שרון) כן ויתננו לו ולקמן מפרש מנלן ממתני' דסתם פסול: **ושני.** ומריץ רבא גופיה דרמינהו אהדדי: **בסתמן לשמן עומדין.** הילכך כל כמה דלא עקר שמייהו בהדיא הוו לשמן: **מנלן.** ממתני' היכי ה) שמע ליה רבא דתיקשה ליה: **שנזכרו שלא לשמן.** משמע דעקר שמן מהן: **שלא נזכרו לשמן.** משמע שלא הזכיר שמן עלייהו דהיינו סתמא: **שנכתב שלא לשם אשה זו.** משמע שנכתב לשם אחרת בפירוש: **כילד לשמן כו'.** מתני' היא: **לשם פסח ולשם שלמים.** כך מיתב עליו: **הא לשם פסח וסתמא.** שלא מיתב אחריו לשם שלמים כשר ואע"ג דקוף שחיטה סתמא אישתמיט: **אלמא סתמן כלשמן דמי.** דאי כשלא לשמן דמי הוא ליה כאילו אמר לשם פסח ולשם שלמים: **על דעת רבשונה.** אבל היכא דשחטיה כוליה סתמא אימא לך דפסול: **הא סתמא [ולשם] פסח.** תחילה שחטה סתם וסופה לשם פסח כשר ולא מיפסיל משום תחילתה אלמא סתמא כלשמן: **א"ל אידי כו'.** כלומר לעולם לא מיתוק מייה הא סתמא ולשם פסח כשר דלעולם אימא לך דפסול דסתמא כשלא לשמו והאי דקתני לשם שלמים אידי דפרש בלשמן ולא לשמן לשם שלמים דהתם דווקא הוא דאילו סתמא הוי כשר דעל דעת רבשונה הוא אלא פרש נמי תנא דמתני' בשלא לשמו ולשמו לשם שלמים ולשם פסח ולאו דווקא הא"ה לסתמא ולשם פסח דמיפסל בתחילת שחיטה: **לשם שמה דכריס.** משנה בפרק ב"ש ומקרבי יליף להו: **לשם זבח.** לשם מה שהוקדש: **לשם זובח.** שיתכפר בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר: **לשם שם.** (ד) (נתחי רוש) להקב"ה שאמר [ו] ונעשה רצונו: **לשם אשים.** להקטירם ולא לעשותם גלי על המזבח. קרבנוי"ש בלע"ז: **לשם ריח.** לאפוקי איברים שנלקן והעלן דשוב אין בהן ריח והכי מפרש להו התם: **לשם ניחוח.** לשם הנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצונו: **שלא היה בלבו.** לשמו אלא סתם ה) ולא הזכיר אחד מאלה: **שסגאי כיה דין הוא.** שיחמטו סתם ולא יזכירו בשחיטתן לשמו כדמפרש טעמא ואזיל אתנו ב"ד דלא ליימא לשמן כו': **ונבי נמי דסתמא פסול מגא ליה.** כלומר היכי שמע ליה רבא ממתני' דגיטין דפסול דתיקשה ליה ורמיהי אהדדי: **מקרין.** את התלמידין שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין: **דלא איכסוב לשם כריתות כלל.** אבל היכא דאיכתב לשם כריתות שיהא מזומן לו לכשיזדמן לו מגרש ה) שאמו ושם אשתו שון בו כשר: הוי כשר דעל דעת רבשונה הוא עושה פרים נמי תנא דמתני' בשלא לשמו ולשמו לשם שלמים ולשם פסח ולאו דווקא הא"ה לסתמא ולשם פסח דמיפסל בתחילת שחיטה: **לשם שמה דכריס.** משנה בפרק ב"ש ומקרבי יליף להו: **לשם זבח.** לשם מה שהוקדש: **לשם זובח.** שיתכפר בו בעליו ולא שיתכפר בו אחר: **לשם שם.** (ד) (נתחי רוש) להקב"ה שאמר [ו] ונעשה רצונו: **לשם אשים.** להקטירם ולא לעשותם גלי על המזבח. קרבנוי"ש בלע"ז: **לשם ריח.** לאפוקי איברים שנלקן והעלן דשוב אין בהן ריח והכי מפרש להו התם: **לשם ניחוח.** לשם הנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצונו: **שלא היה בלבו.** לשמו אלא סתם ה) ולא הזכיר אחד מאלה: **שסגאי כיה דין הוא.** שיחמטו סתם ולא יזכירו בשחיטתן לשמו כדמפרש טעמא ואזיל אתנו ב"ד דלא ליימא לשמן כו': **ונבי נמי דסתמא פסול מגא ליה.** כלומר היכי שמע ליה רבא ממתני' דגיטין דפסול דתיקשה ליה ורמיהי אהדדי: **מקרין.** את התלמידין שמלמדין אותן לכתוב טופסי גיטין: **דלא איכסוב לשם כריתות כלל.** אבל היכא דאיכתב לשם כריתות שיהא מזומן לו לכשיזדמן לו מגרש ה) שאמו ושם אשתו שון בו כשר:

ג) א מי' פ"ד מהל' מעה"ק הלכה י ועיין כס"ק: ד) בגד מי' פ"ג מהל' גירושין הל"ח סמ"ע עשין ו טוש"ע אה"ע סי' קלא סעיף ח:

מוסף רש"י

יהא נדר. כלומר יפלת ידי נדרך ואם לא נדבה יהא. ויבא אחרת לנדרו ונדבה מי שרי לשנויי בה. והכתיב אם זבח שלמים קרבנו שהבא זבוחה לשם שלמים (מנחות ב. ב:) לא הוית גבן בתחומא. לא היית קרוב אצלנו שאוכל לבא. ושמא אחריתא בתחומא בבית המדרש. ולשון שמעתי (ב"ק כ.). ובכתבים ב"כ גם. פי' בתחומא. כמי מדרשות שלהן בסוף התחום היו כדי שיוכלו לבא שם בשבת מן העיירות שמקיפיה: לשם זבח. לאפוקי שני שני קדש, כגון לשם זבח אחר לשם זובח. לאפוקי שני בעלים, והא יליפינן להו מקראי לשם חטא. לשם חטאו שהוא מביאו עליו (לקמן מו:) סופרים. סופרי גיטין להתלמד. לכתוב גיטין (גיטין כד. כה.):

לעזי רש"י

קרבונוי"ש חתיכות בשר צלויות על חתים

שינויי נוסחאות

א) דאמרינן (כ"ר: כ) ר"פ במקום (כ"ר"ה): ג) כמתה"ר דלא, וכ"ה נרש"י: ד) ר"ל באשר (מ"ם): ה) היכי שמעינן ממתני' דסתמא כשר דתיקשי ליה לרבא כל"ל (צ"ק. ועי' מלא"ם): ו) ר"פ שאמר והיה העולם (גליון. וכ"ה בגמ' לקמן מו:). ובמ"כ נרים לשם שם הקב"ה. יהשאר נמתק: ז) אלא סתם שחט (כ"י פ): ח) ר"פ לגרש למי ששמו (גליון). ר"פ מגרש ששמו ושם אשתו כך. ותיבות שון בו נמחק (ש"מ): ט) ר"ל בשורה (רע"ק): י) נמצי רבינו"ש ר' מת"מ בעמיק לדברי התוס' אלא יכולה להיות תחתיו תשמשנו כשפחה דעלמא. וכן בכרכ"י פ"ח כתב דע"ם נפל בנום' התוס' וכ"ל אלא שמשנו. וכ"ה בפקקי התוס' שם. אבל הרבה מחרוצים הבעיקר' התוס' כמו שהוא לפנינו, וע' שו' הגרעק"א שבדי"ח בכתבים ק"ם: יא) ר"פ דהתם (גליון). ל דגט סתמא (מ"ם): יב) ר"ל אין צריך לזבוח לעולם לשם פסח (כ"ה בקטע שבהשמטות). ל דאין צריך לצורה לעולם (ר"ב): יג) ר"ל ניכר. וכ"ה (כ"ר): יד) ר"ל שיכול לבוא (כ"ר):

שיטה מקובצת

אלא הבא בצבר לשמן בו'. ופ"ת והמקבלה מלי פ"ד וכי תעלה ב' דעתך לעשולם יעמוד ויאמר לשם בבא. וי"מ לשה"ר בכל עבודה ו' אמה יש לו לפרש לשם פסח. ו' אמה ושלא לשמו בשתי עבודות כמו בשחיטה וקבלה שאחר לשם פסח ר"ל לשם שלמים. ולא נראיה דע"כ ד' אמו ושלא לשמו דמתני' ר"ל הכל בבי אמה, דאי בשתי עבודות היינו ריבה בשחיטה והמעלת שאמתו שלא לשמו ר"ל הכל חוזק שלא לשמו, דאו מו קרבר כדפ"ה לקמן (מס. דלוכה לגיר' דעשה כל הד' עבודות שלא לשם, דלמה לי מלי אחי בחלא מני, אלא ש"מ דו מו קאמר, וא"כ פיפא דה' אמו לשמו ושלא לשמו ר"ל בעבודה אחת שאחר לשם פסח ולשם שלמים, ופ"ל הדרא קושיא לגופיה. וי"ל דה' אמיה פריך דמשמע ליה לשמו ובי' לשמו בשחיטה שאחר שמן ולא לשון לשם פסח ושני לשם שלמים, ולא"ל דאיך בא לשם פסח וסתמא כשר אלא"ל סתמא לשמו דאי דאמר לשמו לשם פסח מ"מ בכל סימן ומימן היה לו להזכיר לשם פסח (תוס' מו:): תו"ד הא לשם פסח בו'. מין הכתמתנין כמוך המסכת: תוד"ה קיימי. היינו שלא אמר בהדיא לשם אחד מכל אלו, והא דקתאמר רבי יוסי שלא היה בלבו היינו שלא היה ניכר ידוע לשומעין אם היה בלבו לכך והיינו (דשמן) כשחיקה, כלומר שלא נדר [ד] כשפחיו מה שחשב בלבו. והא דפריך בגמרא ולא ש"ל סתמא פסול קיימי ר"ל ומתני מלמדת למיפסל ביה, ס"פ מלמדת שיטה [ד] דלא פסול דהיינו ע"י שחיקה דמתוך שיטתון אולי יכמה ולא יכון גם בבי' ומיפסל לו סתמא פסול, דיותר יבא שלא יחשוב כלל כהיות מחסר בלבו מאם לשנות ולומר שלא לשמו אם הוא אומר כמני לשמו לשם פסח ומני לשם שלמים: [ה] בכ"ת חייב עליו ופרכינן למה לי למתני המצניע ליתני המוציא לזרע ולדוגמא ולרפואה חייב עליו, אמר אביי הכא במאי עסקינן כגון שהצניעו ושכח על מה הצניעו, והשתא קא מפיק סתמא, מהו דתימא בטולי בטלה מחשבתו קמייתא קא"ל כל העושה ע"ד הראשונה. הרי התם בשכח מחשבתו הראשונה עסקינן ופשיטא דקאמר לא נתכוונתי על דעת הראשונה שהרי שכח דעתו הראשונה, אעפ"כ הכריעו חכמים את דעתו דעל דעת הראשונה קא מפיק (תוד' זרוע הלי יומם פי' מר"ח):

גליון הש"ם

גמ' כל העושה על דע"ת ראשונה. לקמן דף מא ע"ב ספת דף לא ע"א: תוס' ד"ה סתם ובו' אלא שלא תשמשנו. עיין בתוספות הר"ם אלשקר סימן פח:

ליקוטים

בתחומא. פי' בבית המדרש שהוא תחומה של תורה. (ערוך ערך תחם) אלמא סתמא כלשמן בב'. לכאורה צריך נגר ובר נגר דיתפרק אחרי דכבר החליטו התוס' ז"ל בכמה מקומות דכל מחשבות פיגול צריך להיות דוקא בדיבור ובאם חישב ולא הוציא מפיו אינה פוסלת. א"כ מכ"ש כששחט בסתמא דלא יזיק. וכאן מסתפק הש"ס בסתמא אי יפסול אי לאו וצ"ב. ואפשר לומר הא דמספקא להתוס' היינו לפי מה דמסקינן דסתמא כשלא לשמן ודאי אין פסול מחשבת פיגול בלתי דבור. דלא גרע מלשמן. ויותר נראה לי דסתמא גרע דהרי כמו משום חולין כיון דלא כיונן במחשבתו לשם קדשים. אבל אם כיונן במחשבתו שלא לשמן כיון דעכ"פ יש לו מחשבה לשם קדשים (הרי זה כשרן). רעיין תוס' ד"ה זבחים בסתם. והדבר צריך עוד תלמוד (מלאה כסן): **זבחים בסתם לשמן עומדים** וכו'. נראה לי דאפילו לפ"ד מצוות צריכות כוונה הני מילי בדבר שכל המין ראוי למצוותו כגון מצה ושופר ולולב דאין תחיכת מצה זו ושופר ולולב אלו מיוחדין למצוותן דאפשר למצה זו לקיים ע"י דברים אחרים של מינן כמו באלו ואין אלו סתמן עומדים למצוותן, דהמי לסתמא דגט דאמר רפ"ק דזבחים גבי קדשים דקרי"ל כל הזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרין ולא עלו לבעלים לשם חובה ואם שחטן סתמא עלו דסתמן לשמן קיימי אבל גט הנכתב שלא לשם אשה פסול ואפ' שחטה נמי פסול משום דסתם אשה לאו לגירושין קיימא ופי' התוס' דאפי' דינחה מ"מ לאו להתגרש בגט זה עומדת דהא אפשר להתגרש בגט אחר כמו בזה. אבל בדבר פרטי המיוחד ועומד למצוותו וא"א לקיימו אלא בגופו דאפי' במינו א"א אלא כו בעצמו כגון אכילת קדשים ופסח דמצוות אכילתן מיוחד בגופן וא"א לקיים מצוותן אלא בגופן דמי לשחיטת קדשים דסתמן לשמן עומדין הואיל ומצוותן מיוחד בגופן, וגם במילה, דבעי מילה לשמה אפ"ה בנכרי כשרה משום דעבד סתמא וסתמא לשמה קא כמ"ש התוס' רפ"ק דזבחים, דע"ל דה"מ משום דמצות אדם זה מיוחדת לגופו ממילא סתמא לשמו קאי, א"נ משום דכל הני א' עשאן שלא לשמן בשל מצוותן לגמרי כגון מילה אם נעשה בשאר אי אפשר בחזרה לעשות במצותה, אע"ג דאפשר בהטפת דם בריה אין זה עיקר מצות מילה אלא במקום דלא אפשר כגון גר שנתגייר כשהוא מהול או קטן הנולד מהול, אבל עיקר מצות מילה אזלה לה. וכן קדשים אי עשאן שלא במצוותן בטל מצות קרבן זה, מש"ה סתמא לשמו קאי. משא"כ בשאר מצוות כמצה שופר ולולב אם עשאן שלא כמצוותן יש להם תקנה לחזור לעשות כמצוותן, אין סתמן עומדות לשמן (עוד מגן ר"ש כט:): **כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה.** ואע"ג דהכן קאמר לא נתכוונתי לדעת ראשונה אלא סתמא שחטתי, אפ"ה אמרינן על דעת הראשונה שחט ולא סמכינן אדיבוריה. ותגן בשבח (צא ע"א) המצניע לזרע ולדוגמא ולרפואה ולהרוגיאו בכל מקום אם הכריעו חכמים את דעתו דעל דעת הראשונה קא מפיק (תור זרוע הלי יומם פי' מר"ח):

הגהות הב"ח

(א) גמ' אלא מהא מיפר לשמן. כל"ל ותיבת דתנן נמחקו: (ב) שם בגמ' השם: (ג) שם ומפיו קול סופרים מקרין מים פלוני מגרש את פלונית: (ד) רש"י ד"ה לשם השם לנחת רוח להקב"ה שאמר ונעשה רצונו. נ"ב לאו היינו לשם ניחוח וכן מבואר לקמן דף מו ע"ב ור"ל שהוא שוחט לשם הקב"ה ומכוונו הוא נחת רוח כו' מה שא"ל לשם ניחוח שלריך לשחוט עבור נחת רוח וק"ל:

הגהות הש"ס

גמ' כל העושה על דע"ת ראשונה. לקמן דף מא ע"ב שם דף לא ע"א: תוס' ד"ה סתם ובו' אלא שלא תשמשנו. עיין בתוספות הר"ם אלשקר סימן פח:

ליקוטים

בתחומא. פי' בבית המדרש שהוא תחומה של תורה. (ערוך ערך תחם) אלמא סתמא כלשמן בב'. לכאורה צריך נגר ובר נגר דיתפרק אחרי דכבר החליטו התוס' ז"ל בכמה מקומות דכל מחשבות פיגול צריך להיות דוקא בדיבור ובאם חישב ולא הוציא מפיו אינה פוסלת. א"כ מכ"ש כששחט בסתמא דלא יזיק. וכאן מסתפק הש"ס בסתמא אי יפסול אי לאו וצ"ב. ואפשר לומר הא דמספקא להתוס' היינו לפי מה דמסקינן דסתמא כשלא לשמן ודאי אין פסול מחשבת פיגול בלתי דבור. דלא גרע מלשמן. ויותר נראה לי דסתמא גרע דהרי כמו משום חולין כיון דלא כיונן במחשבתו לשם קדשים. אבל אם כיונן במחשבתו שלא לשמן כיון דעכ"פ יש לו מחשבה לשם קדשים (הרי זה כשרן). רעיין תוס' ד"ה זבחים בסתם. והדבר צריך עוד תלמוד (מלאה כסן): **זבחים בסתם לשמן עומדים** וכו'. נראה לי דאפילו לפ"ד מצוות צריכות כוונה הני מילי בדבר שכל המין ראוי למצוותו כגון מצה ושופר ולולב דאין תחיכת מצה זו ושופר ולולב אלו מיוחדין למצוותן דאפשר למצה זו לקיים ע"י דברים אחרים של מינן כמו באלו ואין אלו סתמן עומדים למצוותן, דהמי לסתמא דגט דאמר רפ"ק דזבחים גבי קדשים דקרי"ל כל הזבחים שנשחטו שלא לשמן כשרין ולא עלו לבעלים לשם חובה ואם שחטן סתמא עלו דסתמן לשמן קיימי אבל גט הנכתב שלא לשם אשה פסול ואפ' שחטה נמי פסול משום דסתם אשה לאו לגירושין קיימא ופי' התוס' דאפי' דינחה מ"מ לאו להתגרש בגט זה עומדת דהא אפשר להתגרש בגט אחר כמו בזה. אבל בדבר פרטי המיוחד ועומד למצוותו וא"א לקיימו אלא בגופו דאפי' במינו א"א אלא כו בעצמו כגון אכילת קדשים ופסח דמצוות אכילתן מיוחד בגופן וא"א לקיים מצוותן אלא בגופן דמי לשחיטת קדשים דסתמן לשמן עומדין הואיל ומצוותן מיוחד בגופן, וגם במילה, דבעי מילה לשמה אפ"ה בנכרי כשרה משום דעבד סתמא וסתמא לשמה קא כמ"ש התוס' רפ"ק דזבחים, דע"ל דה"מ משום דמצות אדם זה מיוחדת לגופו ממילא סתמא לשמו קאי, א"נ משום דכל הני א' עשאן שלא לשמן בשל מצוותן לגמרי כגון מילה אם נעשה בשאר אי אפשר בחזרה לעשות במצותה, אע"ג דאפשר בהטפת דם בריה אין זה עיקר מצות מילה אלא במקום דלא אפשר כגון גר שנתגייר כשהוא מהול או קטן הנולד מהול, אבל עיקר מצות מילה אזלה לה. וכן קדשים אי עשאן שלא במצוותן בטל מצות קרבן זה, מש"ה סתמא לשמו קאי. משא"כ בשאר מצוות כמצה שופר ולולב אם עשאן שלא כמצוותן יש להם תקנה לחזור לעשות כמצוותן, אין סתמן עומדות לשמן (עוד מגן ר"ש כט:): **כל העושה על דעת ראשונה הוא עושה.** ואע"ג דהכן קאמר לא נתכוונתי לדעת ראשונה אלא סתמא שחטתי, אפ"ה אמרינן על דעת הראשונה שחט ולא סמכינן אדיבוריה. ותגן בשבח (צא ע"א) המצניע לזרע ולדוגמא ולרפואה חייב עליו, אמר אביי הכא במאי עסקינן כגון שהצניעו ושכח על מה הצניעו, והשתא קא מפיק סתמא, מהו דתימא בטולי בטלה מחשבתו קמייתא קא"ל כל העושה ע"ד הראשונה. הרי התם בשכח מחשבתו הראשונה עסקינן ופשיטא דקאמר לא נתכוונתי על דעת הראשונה שהרי שכח דעתו הראשונה, אעפ"כ הכריעו חכמים את דעתו דעל דעת הראשונה קא מפיק (תור זרוע הלי יומם פי' מר"ח):

מסורת הש"ס

ב) ב"ק ק. ב"ב נא. ג) גיטין כד., ג) לקמן יג. פסחים נט.; ד) מנחות עד.. ה) [גיטין סו. מלרים מת. חולין לט:] ב"ב קלח.. ו) לקמן מו:. ז) גיטין דף כד., ח) [שם:]. ט) עי' ירושי' גיטין פ"ג ה"א. י) קנים פ"א מ"א. כ) גיטין כ.. ל) עי' תוס' מנחות מב. ד"ה ראל. מ) עי' ל"ק. נ) עי' רש"ק.

ומלך. אלא יגרשנה: **דילמא שאני התם.** דלאו סתמא הוא אלא אלא לשמה ממש: **דאינתיק.** משאר כל האנשים והנשים [לשם] גירושין של זה ושל זו: **אלא מהא.** דעדיפא מקמייתא דהכא חד גברא הוא: **דאין בריה.** וגרישה מסתמא דשמא בשעה שנכתב לא היה כדעתו של בעל לזו ואינתק לשם אחרת: **הכותב טופסי גיטין.** שיהו מזומנין לו. טופס לשון טפוס מול"ל בלע"ז: **מקום הרי אם כו'.** דזהו עיקר גופו [ב] אלמא סתמא פסול ואף על גב דאיכתב לשם כריתות לכשיזדמן לו: **הו רמי מילתא אחריני.** אדרבינא וכ' ספא קמי דקאמר [ד] דרמי רבא אהדדי ומיגיהו: דרב יהודה אמר רב לקמן בפרק בית שמאי (דף מו:): **לשם חולין כשירה.** קס"ד סברא דידיה היא כדמפרש דמיגיה מתריצ בה דבר שהוא מינו מועיל בו לעקור את שמו: **דלאו מינה.** כגון חולין שאינו מין קדשים לא מתריצ בה ואין שמו נתפס על הזמן לעקור שמו ממנו: **פסול.** לגרש בו אשה אחרת: **ואפי' לשם עובדת כוכבים.** דהא אלא לשם אשה קתני דמשמע שלא לשם אשה זו אלא לשום אשה אחרת כל דהיא ואע"ג דעובדת כוכבים לאו בת גירושין היא מהניא לפסול אלמא דלאו מינה [מתריצ] בה: **דל עובדת כוכבים מיניה.** ואימא נמי דלאו מינה לא מתריצ בה אפילו הכי פסול דהוה ליה סתמא דמייהו לאו לשם אשה זו נכתב: **דל חולין מייהו.** כדסברת לן דלא חיל ולא מתריצ ביה דלא מיניה הוה הוו להו שחוטין סתם ואמרן לעיל סתמא כשירה: **תוכו.** כל ה[ד] כלי חרס וגו' (ויקרא יא): **ולא סוך תוכו.** כלי המונח בתנור ופיו נמעבה מן פי התנור ואוכלין ומשקין בתוכו ושרץ בתנור אוכלין שבכלי טהורין והכי אמרינן בת"כ [ה] אבל היה פיו בתוך התנור תוכו קרינן ביה: **ואפי' כלי שטף מגיל.** כלומר לא מיצעיא כלי חרס המונח בתנור דמגיל על האוכלין שבתוכו דהא תוך תוכו הוא וכלי גופיה ליכא למימר דמיטמא באויר [ו] ומיטמא אוכלין שבו דאין כלי חרס מיטמא מגבו אלא אפי' כלי שטף שמיטמא מגבו [ז] הכא טהור ומגיל דאמר [בפ' קמא דפסחים] (דף כ:) אוכלין מיטמאים מאויר כלי חרס וא"ן כלי מיטמא מאויר כלי חרס ומדקתני כלי שטף מגיל אלמא דלאו מייה חייל ביה [ומנטל את שם תוכו] הכא נמי ליחול שם חולין וליפסל: **ושני הכא** [ח] **עשו חולין אצל קדשים כו'.** כלומר לעולם דלאו מינה לאו מתריצ ביה וכלי שטף אצל כלי חרס מייה הוא דהא מגא והא מגא אצל חולין אצל קדשים הוי דלאו מייה כמחיצה אצל תנור דאמרינן ביה לקמן דלא מהניא ביה אלא בין שרץ לאוכלין דדאמרן דלאו מייה לא מתריצ בה: **שאינו כגסרים.** שעשה מחיצה בחמצנו ומלקו עד למעלה מפיו הכל טמא אפילו אוכלין שבעבר מי שמחוייב עולה כשירה אלמא לאו מינה לא מתריצ בה והתניא תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מגיל ומשני מרבנא תוכו כתיבי חד תוכו ולא תוך תוכו פי' אפי' לא כתב אלא תוך הוה מעיטנא כלי חרס פנימי שאין אוכלין שבתוכו מקבלין טומאה ע"י שרץ שבאוכלין שהרי אין השרץ תוכו ודוקא כלי חרס פנימי דהוי דומיא דידיה מעיטנא דמייה מתריצ בה ומוקץ להכי כתב וי"ו של תוכו למימר דאפי' לאו מינה כגון כלי שטף מתריצ בה ומגיל יח) ותימה אמאי לא שני בשמעתין נמי הכי שאני התם דאמר קרא תוכו ולא תוך תוכו ולא אינטריך אלא לכלי שטף וי"ל דעדיפא משני הכא דקאי על חטאת לשם חולין כשירה ועל זה תירץ עשו חולין אצל קדשים לתיון מינם כלל ולכך לא מתריצ בה כמחיצה אצל תנור כמו מחיצה יט) וכמו כוורת הקש פחותה שאינה כלי כלל ואינה מצלת כלל אבל כלי שטף קרוי מינו קצת שם לו שם כלי עליו ולכך מתריצ ומגיל אבל לקמן קאי על חטאת שנחטאה לשם מחוייב עולה כשירה דלאע"ג שהוא קדשים קרוי אינו מינו ולא מתריצ בה ועל זה פריך מאי שנא מכלי שטף שהוא כלי ואינו מינו ומתריצ ועל זה צריך לתרץ משום קרא תוכו ולא תוך תוכו אבל לא מצי לתרץ בשוהו כמחיצה אצל תנור דהתם אינו כלי כלל והשתא הכא מלקמן מתרץ דומה בדומה (ודוקא בכלי שטף שאינו מינו היה טמא אי לאו קרא אבל תוך [ב] שהכל חרס טהור בלא פסוק דחד תוך אמר רחמנא):

ויתר על כן [א]כתב לגרש את אשתו ונמלך מצאו בן עירו ואמר לו שמי כשמך ושם אשתי כשם אשתך פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההוא א[אלא מהא [ב]יתר על כן [ג]יש לו שתי נשים ששמותיהן שוות כתב לגרש את הגדולה לא יגרש בו את הקטנה דילמא שאני התם דאינתיק ליה לשם גירושין דההיא אלא מהא [ג]יתר על כן [ד]אמר ללבלר כתוב ולאיזה שארצה אגרש פסול לגרש בו דילמא שאני התם דאין ברירה אלא מהא [ד]הכותב טופסי גיטין צריך שיניח מקום האיש ומקום האשה [ה]ומקום העדים [ו] ומקום הזמן [ז]ואמר רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח מקום הרי את מותרת לכל אדם: תו רמי מילתא אחריתי מי [ח]אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה [ט]שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלאו מינה לא מחריב בה ורמינהי [י]כל הגט שנכתב שלא לשם אשה פסול ואפי' לשם עובדת כוכבים נמי פסול ושני גט דל עובדת כוכבים מיניה הוה ליה סתמא וסתמא דל חולין מינייהו הוה ליה סתמא וסתמא כשירים ורמא מילתא אחריתי מי [יא]אמר רב יהודה אמר רב חטאת ששחטה לשם עולה פסולה שחטה לשם חולין כשירה אלמא דמינה מחריב בה דלא מינה לא מחריב בה [יב]והתניא [יג]תוכו [יד]ולא תוך תוכו [טו]ואפי' כלי שטף מציל ושני עשו חולין אצל קדשים כמחיצה אצל תנור מה מחיצה אצל תנור לא מהניא לה כלל אף חולין אצל קדשים לא מהניא ליה כלל [טז]דתנן [יז]תנור שחצצו בנסרים או בזריעות ונמצא שרץ במקום אחד הכל טמא [יח]כוורת שהיא פחותה ופקוקה בקש ומשולשלת לאויר התנור שרץ בתוכה התנור טמא שרץ בתנור אוכלין שבתוכה טמאין ורבי אליעזר מטהר אמר רבי אליעזר קל וחומר אם הציל במת החמור לא תציל בכלי חרס הקל אמרו לו לא

דתורה להתלמד עבידא דקתמר התם לענין גט מודה כדפרישית שם ובפ"ב דגיטין (דף כ.) וס"ת נמי פסלינן [בגט] בפ"ב דגיטין (דף יט:) כדמוכח בעובדא דההוא גברא דעל לבי כיסאתא שקל ספר תורה ויהב לדיתיבתו: **כתב לגרש את אשתו ונמלך בו'.** ענין זה אלא סתם ויש לומר דס"ד כיון דנמלך אם כן מסתמא כתבו מתחילה אשם יחזור בו ויגרש מי שירצה: **הכותב טופסי גיטין כו'.** כל הגך משניות בפ' כל הגט (גיטין דף כו.) ומימה דלא קתני בהך יתר על כן דעל כרחין יתר הוא דמכל הגך קמייתא לא מצי למידק סתמא פסול אלא מהך ויש לומר דמשום דאמר לגבלר דקתני בריאה [ט] דהך יתר כמו כן דדייקינן מזאת יא) [סתמא] ודייקינן מינה אין בריה וקשה לה"ר יצחק דפ"ק [יב] דפסחים (דף יד.) תנן הוסיף ר"ש אף ע"ג דלמאן דאמרי [יג] מילתא דר' מניגא בולד [וולד] הטומאה דרבנן לא שמעינן לה ממילתיה דר' עקיבא דמיירי בפסולא [דאורייתא] מיהו יש לומר אע"ג [יד] דקתני הוסיף אי לא הוה תני ליה לא הוה [קמשמע לן] [טו] מידי: **ואמר רב יהודה אמר שמואל אף צריך שיניח בו'.**

אינטריך לאתויי דרב יהודה משום דמינה דייקינן בגיטין [טז] דאמתיא כרבי אלעזר דאמר עדי מסירה כרבי דקי"ל כוותיה ואיכא דמוקי לה התם כר"מ ומפרש מפני התקנה משום קטטה ולדידיה ליכא למידק מינה סתמא פסול: **ואפילו לשם עובדת כוכבים נמי פסול.** מדקתני שנכתב שלא לשם אשה דמשמע (עכ) [כל] נשים בכלל ולא דמי לשלא לשמן בכלל הזכרים דלא אמרינן אפי' חולין בכלל דהתם איכא לפרושי שנזכרו שלא לשם זכר זה אלא לשם זכר אחר:

ורמינהו תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל.

מפרש בקונטרס שרץ באוכלין ואוכלין בפנימי לא מיצעיא כלי חרס דאין מיטמא מגבו אלא אפי' כלי שטף דמיטמא מגבו אין אוכלין שבתוכו [טמאים] שגם כלי שטף אינו מקבל טומאה מאויר כלי חרס כדאמר בפ' קמא דפסחים (דף כ:) אוכלין מקבלין טומאה מאויר כלי חרס ואין כלים מקבלים טומאה מאויר כלי חרס

וקשה לפירושו דאם כן מה חידוש יותר בכלי שטף מכלי חרס ועוד דאיכא חידוש יותר בכלי חרס מאין שרץ באויר כלי חרס פנימי ואוכלין בכלי חרס מאין טהורין [טז] אע"פ שהפנימי טמא וגרלה לפרש דכל רבותא של כלי שטף היינו משום דלאו מינה הוא וס"ד דלא מתריצ בה וטמא קמ"ל [ודוקא [יח] בכלי שטף אינו מינו היה טמא אי לאו קרא] אבל תוך תוכו שהכל [יט] הוא של חרס מינו פשיטא שהוא טהור בלא פסוק דתוך דוקא אמר רחמנא וכן מוכח לקמן דכלי שטף דוקא אינטריך קרא דפריך ומי אמר רבא חטאת ששחטה על מי שמחוייב עולה כשירה אלמא לאו מינה לא מתריצ בה והתניא תוכו ולא תוך תוכו ואפי' כלי שטף מציל ומשני מרבנא תוכו כתיבי חד תוכו ולא תוך תוכו פי' אפי' לא כתב אלא תוך הוה מעיטנא כלי חרס פנימי שאין אוכלין שבתוכו מקבלין טומאה ע"י שרץ שבאוכלין שהרי אין השרץ תוכו ודוקא כלי חרס פנימי דהוי דומיא דידיה מעיטנא דמייה מתריצ בה ומוקץ להכי כתב וי"ו של תוכו למימר דאפי' לאו מינה כגון כלי שטף מתריצ בה ומגיל יח) ותימה אמאי לא שני בשמעתין נמי הכי שאני התם דאמר קרא תוכו ולא תוך תוכו ולא אינטריך אלא לכלי שטף וי"ל דעדיפא משני הכא דקאי על חטאת לשם חולין כשירה ועל זה תירץ עשו חולין אצל קדשים לתיון מינם כלל ולכך לא מתריצ בה כמחיצה אצל תנור כמו מחיצה יט) וכמו כוורת הקש פחותה שאינה כלי כלל ואינה מצלת כלל אבל כלי שטף קרוי מינו קצת שם לו שם כלי עליו ולכך מתריצ ומגיל אבל לקמן קאי על חטאת ששחטה לשם מחוייב עולה כשירה דלאע"ג שהוא קדשים קרוי אינו מינו ולא מתריצ בה ועל זה פריך מאי שנא מכלי שטף שהוא כלי ואינו מינו ומתריצ ועל זה צריך לתרץ משום קרא תוכו ולא תוך תוכו אבל לא מצי לתרץ בשוהו כמחיצה אצל תנור דהתם אינו כלי כלל והשתא הכא מלקמן מתרץ דומה בדומה (ודוקא בכלי שטף שאינו מינו היה טמא אי לאו קרא אבל תוך [ב] שהכל חרס טהור בלא פסוק דחד תוך אמר רחמנא):

מצלת בהאל התם מטעם מוקף למיד פתיל, אפ"ה כשרן לא מצלת מטעם לא הוי כלי דלאו מינה הוא ולא מתריצ בה לענין גט מתנו: [תוס' סוף]: תוד"ה ביבש. ר"ל דס"ד כו' וה"ל תוס' טוף, וי"ל דס"ל דין שהוא בעיר מי שאמר כאמר, אם כן היה דעת הסופר שאם יאמלך זה לגרש בו יגרש בו אחר ועדת דין דאמלאו כן נירגו מיד ואמר לו אמר כשמך אלמא קטטה מיימה מקוהם לכן ונכון מאד בו לגרשו. הכי הוה ס"ד. ודחי ליה (ד)אמ"מ אתמיה. עכ"ל: תוד"ה ואמר. **הטפרש מפני התקנה בשום קטטה בו'.** פי' אשם יאמרו שם לאשתה. מנא אשה מן השוק שהיה שאמר כך יהיה הבוהה שבעולה ליה לגרשה ויבא לידי קטטה בין אם לאשתו. ולכך אתיון מילתא דרב יהודה דמוקי לה כ"ל דבעי כתיבה לשמה מדמלגרש גם בהגיה הכי אם מתחת לכל אחם. **המשום קטטה** לא שייך לימר [תוס' סוף]:

תורה ה א מיי' פ"ג מהל' גירושין הלכה ב טוש"ע אה"ע סימן קלא סעיף ב:
ו ב מיי' שם הלכה ג טוש"ע שם סעיף ג:
ז ג מיי' שם הלכה ד טוש"ע שם סעיף ד:
ח ד מיי' פ"ג מהלכות גירושין הלכה ז:
ט ה מיי' פי"ו מהל' פסח"מ הלכה ד:
י ו מיי' פ"ד מהלכי הל' מ ט:
יא ז מיי' שם הלכה ז:
יב ח מיי' שם הלכה יא:

תורה אור השלם

1. וְכָל כְּלִי חָרֶשׁ אֲשֶׁר יִפֹּל מֵהֶם אֶל תּוֹכוֹ כֹּל אֲשֶׁר בְּתוֹכוֹ יִטְמָא וְאֹתוֹ תִשְׁבֵרוּ:
ויקרא יא, לג

לעזיי רש"י

מול"ל דוגמא, טופס

שיטה מקובצת

ואפילו רשם נרה נמי אסור. הלשון משמע שלא לשם אותה אשה. ותימה דמתמתיתן נמי מידיה הכי שנכתב שלא לשמן ואפי' לשם מזון נמי לא עלה, וכ"מ משום דמתני' מפרש הבדאל בפיפא שלא לשמן ושלא לשמו, נגי גיטין נמי מפרש בהדיא בפיפא ומתלן ומלאה בן עיר וכו' דאין זה לשם בנה. וי"ל דודאי אי הוה אני ממתיתן שלא לשם זכר מי הכיא דקתני שלא לשם אשה אי היה משמע הכי, אבל השתא דקתני שנכתבו שלא לשמן משמע שפיר שלא לשם זכר זה אלא לשם זכר אחר (תוס' סוף): **ואפילו** כלי שטף מגיל. ופ"ק דגיטין (כ"ג יט:) כל דבר המקבל טומאה אינו מוקץ בפני הטומאה, וי"ל משום דבלי קרא דאין הכלים שנטמאין מאויר כלי חרס כדאיתא בפ"ב דכלים משנה ד' א' וקשה (דשוף סוף הדהל קונטרס לריתמיה) כיון דאין כלים שנטמאין מאויר כלי חרס אינ"ם מה לי כלי חרס ומה לי כלי עץ (בעולם כו') ומאי אמינא. ונראה דלא מצינת כלי חרס דמינה הוא אלא אלא כלי שטף דלאו מינה הוא מחריב בה. ובקונטרס נמי פי' כך בסוף ההלכה (לקמן סוף פ"ב) נגי ד' תוכו כתיבי כו' ופי' שם אלא בה נלמד על כלי שטף שאף הוא מגיל דלא מיטמא דלאו מינה לא מחריב. וא"ש ליתני הכא ד' תוכו כתיבי דמשמע לקמן, וי"ל דמ"מ קשיא לילף מינה לענין לשמה דלאו מינה מחריב בה כגון חולין (כו') כמו לענין תוך תוכו. ומשני עשו חולין אצל קדשים כמחיצה אצל תנור, כלומר ליכא לאמויי הכשמה לא ידע מיתולה דד' תוכו כתיבי דמשני לקמן, שהרי בתמוך בסוף פנינים משמע שיש ליה לימוכה, דקאמר הכא נמי ליתי תוכו ליפקו תק"ו כמו שם: שם בקונטרס. ואם ליכא לאמוי בכלי חרס, אבל ליכא לאמוי בכלי שטף. אבל דכלי שטף חשיב שפיר מינה כיון לאחרי ואחרי כלי הוא אלא לאמיתה דמיא דלאו מגלה מעשים דלאו מינה הוא, ומולין אצל קדשים לא שנא. ולכשנא דעשו חולין אצל קדשים מיכח קנא המעיקרא הוי נמי למילף חולין מיתוכא דתוך תוכו דכלי שטף. אבל ליכא לאמוי דאמתא לא ידע מיתולה דד' תוכו כתיבי דמשני לקמן, שהרי בתמוך בסוף פנינים משמע שיש ליה לימוכה, דקאמר הכא נמי ליתי תוכו ליפקו תק"ו כמו שם: שם בקונטרס. ואם ליכא לאמוי בכלי חרס, והשתא פריך שפיר, גם זה לאיזו דמוכח בפ' הקונטרס בפ' ד' תוכו כתיב דכל עיקר הימור לא אינטרך לכלי חרס. לכך נראה דעדיפא מי' מ"ב: אע"פ אמאי לא מצלת לא מעשי מלגלגי נגי גט דל עובדת כוכבים מיגה כו' נגי דלאו מינה לא מתריצ (מינה) [ביה (מיתמאבינה) תוך תוכו יהוי סתמא, מ"מ תוכו לא [הוי] ולכך מגיל, וי"ל (דאמ"ה) [דאם] הוא תשוב דוך תוכו סתמא ל"ה הוי בכלל תוכו. וכן משמע לשנא דבריתא דקאמר ולא תוך תוכו ואפילו כלי שטף דמשמע [דהכל] קתוך תוכו מגיל בכלי שטף הוא משמע יתור כדפי' (תוס' סוף): **רש"י** ד"ה ופקוקה בקש, **רבותא** נקט ובו'. פ"ל תמתניתן דלפי' פקוקה בקש נמסרי ונטיט דכ"ל

הגהות הב"ח

(א) רש"י ד"ה כוורת וכו' דלאו כלי הוא וכמחיצה הריא דלי הוא:

גליון הש"ס

תוס' ד"ה הכותב וכו' דחך יתר כמו כן. עי' בטורי אבן מגיגה דף כג ע"ב ד"ה וקתני:

מוסף רש"י

ונמלך. מזל כי מלגלגה (גיטין כד.): **את הגדולה.** גדולה וקטנה לאו דוקא: ולאיזה שארצה אגרש פסול. דאין בריה אלא אמרינן דכנר הדבר כתיבה היה דעתו לו והרי נכתב לשמה (שם.) **הכותב טופסי גיטין.** שמופר הוא ויוטל שכר ורוצה שיהו מזומנין לו, פעמים שאדם בא לשוכרו והוא עדיר בשטרות אחרים: צריך שיניח מקום האיש. שאם רוצה תנר בגיטה לא יאמר הריני כותב כל הגט: הרי את מותרת. שגם זה עיקרו של גט (שם כו.) **תוכו** דלא חוך תוכו. אם היה כלי מוגה בתוך כלי חרס ופי הפנימי למעלה מפי האיטון כדמפרש בתו"כ, ואוכלים ומשקין בפנימי וטומאה באויר האיטון. אין האוכלין ומשקין דלאו תוכו דכלי חרס ניטל אלא תוך תוכו: **ואפי' כלי שטף מגיל.** דלא מינגע אם פנימי גם הוא של חרס המגיל, דכיון דאינו מיטמא מגבו נעשה ומוקץ בפני הטומאה שבאויר האיטון. אלא אפילו פנימי כלי שטף דמיטמא מגבו ואיכא למימר לא יהון בפני הטומאה, מגיל על האוכלין שבתוכו שהרי גם הוא לא נעשה ומוקץ. דאי משום דעגב בחיטון, איתון לאשון הוא ואין כלי מקבל טומאה אלא מאד הטומאה. ואי משום דקאי באויר כלי חרס ומחיצ כל אשר בתוכו יטמא, הני מילי אוכלין ומשקין אבל כלים אין מיטמאין מאויר כלי חרס, דמיגא בפסחים יכול יהו כל הכלים מיטמאין מאויר כלי חרס מ"ל כל אחר בתוכו יטמא ומסתיר ליה מכל האוכל אשר יאכל, אוכל ומשקין מיטמאין מאויר כלי חרס ואין כל הכלים מיטמאין מאויר כלי חרס: כלי שטף. כל אשר כלים שאינם כלי חרס מיקרו כלי שטף עם שם הכם שהרה כמקוה (חולין הנ.):

שינויי נוסחאות

א) ל"א דההיא. ויוסקא דההוא גרלה קלא נוח ועי' ברש"י (דף מ:): ב) מיגות המקום העדים ליתא בכ"מ ול', ועי' מסה"ש: ג) גופו של גט (כ"י מ.): ד) דקאמר ליה מילי בל"ל (ש"ס): ה) של בלי חרס ל"ל, והסל"ל והשאר נמחק (ש"ס): ו) מאויר התנור נמ"ל (כ"י מ.): ז) מגבו. פי' ואיכא למימר כיון דבפיפון שרץ תלוי באויר כאוכל מגלן דמגלא טומאה הוי ומלאו נגע (בה) (הסמ"ן בכלי שטף, קמ"ל דמגיל. כ"מ בגליון רש"י ז"ל בס"ש יגן (ש"ס חולין כה ע"א): ח) בכתה"ר רבא, ותיתם הכא בנמחק: ט) בכ"מ הגי' בגגמ' פתוחה, ותפסר שכותת ר"ש לאפוקי מגי' זו: י) בדאמרן לעיל דאפילו בל"ל (ש"ס): יא) בכ"מ מוחק מיגות דדייקינן מזאת, ונגרס דדייקינן מינה אין בריה וקשה וכו'. ובי' הל"ק משום דבאמר ללבלר דקתני ברישא דהך. דייקינן מינה אין בריה. כמו דדייקינן מזאת סתמא פסול. וי"ל דמ"ה לא שייך למימר כהן יתר על כן, כיון דמרישא דהך נמי סמעינן שום חידוש לאין בריה. ועי' עה"ק דמקיים הגי' עלנו: יב) דבפ"ק: יג) מיגות אע"ג נמחק, ול"ל דאפ"ה קתני הוסיף דאי לא כו' (צ"ש): יד) הגי' שלפניו מחוקנת ע"פ הס"ו ול"ק, ועי"ס ביאות דבר המוס. וכדפ"ש גר' קשיא ליה, ועי' מ"ש ומ"ק דמפ' עפ"י שהפנימי טמא דהוי דבוהא טפי שהוף דאינו מקבל טומאה מאויר וגראה וכו', כל"ל (ש"ס): טו) בכ"מ וכ"ק כתיבות שבתוכו, ועי' לוח יח: יז) ל"ל שהבלי (מ"ס): יח) ומציל. משמע דוקא כלי שטף שאינו מינו היה טמא אי לאו קרא אבל תוך תוכו שהכל הוא של חרס מינו פשיטא שהוא טהור בלא פסוק דחד תוך אמר רחמנא ולא תוך תוכו, ותימה וכו', כל"ל (צ"ק): יט) כמו מחיצה נמחק (ש"ס): כ) ל"ל תוך תוכו (ש"ס) **כא)** בכמ"ל כאן הוא סוף קטע, ותיבות המוקפות שאם"כ לא שייכי כלא אלא נראה שכם הגהה לדברי התוס', ואח"כ קטע

בפנ"ע וקשה כיון דאין כו'. וכ"ה בכמ"ל וכ"ה קטע בפנ"ע. כב) כד' ולגא מיקנו מה לי כלי שטף. והוא לי"ל, דכלי שטף וכלי עץ חד הוא. עי' ערוך ע' שטף: **כג)** כיון לדברי התד"ה ורמינהו דכתבו וי"ל דעדיפא משני הכא כו' (גליון). ובכ"ה ומ"ה הגרסא לבן נראה כדפרישתי: